สถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี 2568

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4

นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร

1 จำนวนประชากร 8,620,467 คน

จังหวัด	ชาย	หญิง	รวม
นครราชสีมา	1,282,763	1,337,409	2,620,172
ชัยภูมิ	544,954	561,450	1,106,404
บุรีรัมย์	775,230	791,078	1,566,308
สุรินทร์	675,268	684,977	1,360,245
ศรีสะเกษ	717,079	724,934	1,442,013
ยโสธร	261,204	264,121	525,325

ชาย 4,256,498 คน 49.38 %

หญิง 4,363,969 คน 50.62%

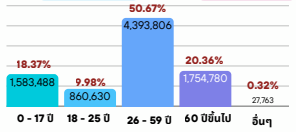

2 ขนาดพื้นที่และการปกครอง

64,720.75 ตร.กม.

3 เครือข่ายด้านสังคม

องค์กรพัฒนาเอกชน	808 แห่ง	อพม.	30,199 คน
CSR	161 แห่ง	สภาเด็กและเยาวชน	836 แห่ง
องค์กรภาคประชาชน	12,645 แห่ง	ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก	1,063 แห่ง
สภาองค์กรชุมชน	904 แห่ง	ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)	1,015 แห่ง
องค์กรสวัสดิการชุมชน	688 แห่ง	โรงเรียนครอบครัว	213 แห่ง
กลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชน	807 แห่ง	ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.)	36 แห่ง
กลุ่มชมรมฯ	10,246 แห่ง	ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.)	323 แห่ง
องค์กรสาธารณประโยชน์	20 แห่ง	โรงเรียนผู้สูงอายุ	595 แห่ง
ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด	6 แห่ง	คลังปัญญาผู้สูงอายุ	4,408 แห่ง
ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	392 แห่ง		
องค์กรด้านคนพิการ	41 แห่ง		

4 เด็กและเยาวชน 2,444,118 คน 28.35 %

เด็ก (ต่ำกว่า 18 ปี) 1,583,488 คน 64.79%

- เด็ก 0 - 6 ปี 486,859 คน
- เด็ก 7 - 17 ปี 1,096,629 คน

เยาวชน (18 - 25 ปี) 860,630 คน 35.21%

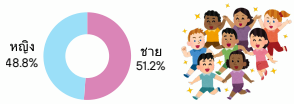

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ลงทะเบียน 103,435 คน
ได้รับเงิน 56,246 คน

	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ์	ได้รับเงิน
แม่เลี้ยงเดี่ยว	19,359 คน	11,054 คน	11,049 คน
แม่วัยใส	58,441 คน	33,660 คน	33,624 คน
แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว	3,195 คน	2,232 คน	2,229 คน

เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัว

- 0 - 17 ปี 3,342 คน
- 18 - 25 ปี 52 คน

3,394 คน

ครอบครัวอุปถัมภ์

- เด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ 441 คน
- ครอบครัวอุปถัมภ์ 436 ครอบครัว
- เด็กกำพร้า 7 คน

เงินสงเคราะห์ในครอบครัวยากจน 8,228 คน 4,760 ครอบครัว

5 สตรีและสถาบันครอบครัว สตรี 4,363,969 คน (50.62%)

จำนวนสตรีตามช่วงอายุ

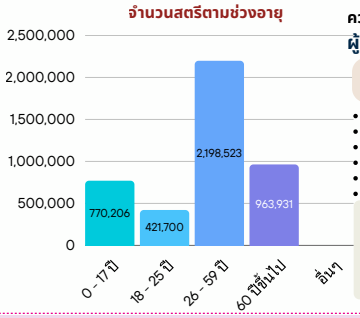

ความรุนแรงในครอบครัว

ผู้ถูกกระทำ 134 คน

ชาย 26 คน 19.40% หญิง 108 คน 80.60%

0 - 6 ปี	8	คน
7 - 12 ปี	14	คน
13 - 18 ปี	11	คน
19 - 35	35	คน
36 - 59 ปี	37	คน
60 ปีขึ้นไป	29	คน

ด้านร่างกาย	53.53%
ด้านเพศ	4.99%
ด้านจิตใจ	36.68%
สังคมละเลย หรือทอดทิ้ง	2.53%
เสียชีวิต	2.27 %

การทำงาน

กำลังแรงงานเพศหญิง

- ในระบบ 1,034,356 คน
- นอกระบบ 1,034,355 คน

ว่างงานหญิง 10,897 คน

ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 1,322 คน

- ชาย 528 คน (39.94%)
- หญิง 794 คน (60.06%)

6 ผู้สูงอายุ 1,754,780 คน 20.36%

ร้อยละสัดส่วนผู้สูงอายุ

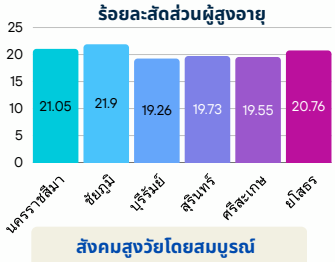

ช่วงอายุ

- 60 - 69 ปี 964,376 คน (54.96%)
- 70 - 79 ปี 543,429 คน (30.97%)
- 80 ปีขึ้นไป 246,975 คน (14.07%)

สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ ชัยภูมิ นครราชสีมา ยโสธร

การคัดกรองผู้สูงอายุ

ติดสังคม	984,049 คน	(96.30%)
ติดบ้าน	31,500 คน	(3.08%)
ติดเตียง	6,359 คน	(0.62%)

การทำงาน

สถิติแรงงาน

- ผู้มีงานทำ 3,749,839 คน
- ผู้สูงอายุที่ทำงาน 711,772 คน

สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

- รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 1,617,151 คน
- เงินสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุ 12,586 คน
- การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก 1,026 คน
- การปรับสภาพที่อยู่อาศัย 497 หลัง

7 คนไร้ที่พึ่ง

การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

- ชาย 53 คน (65.43%)
- หญิง 28 คน (34.57%)

ผู้แสดงความสามารถ 218 คน

คนขอทาน 42 คน

8 คนพิการ

คนพิการแต่ละประเภท

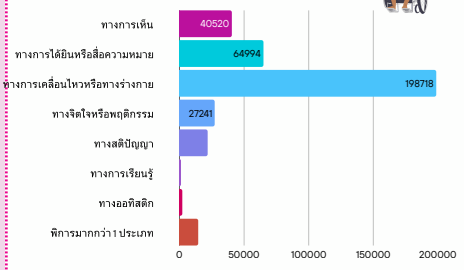

การจัดบริการสำหรับคนพิการ

- บริการผู้ช่วยคนพิการ 71 คน
- บริการล่ามภาษามือ 305 คน

การจ้างงานคนพิการ

- สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100 คนขึ้นไป 342 คน
- การรับคนพิการเข้าทำงาน 1,081 คน

สวัสดิการ

- รับเบี้ยความพิการ 401,655 คน
- การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ 1,717 คน

9 ครัวเรือนเปราะบาง

จำนวนครัวเรือนเปราะบาง 134,589 ครัวเรือน

จำนวนคนเปราะบาง 184,890 คน

ระดับความเปราะบาง 0 - 3

ระดับ 0	153	ครัวเรือน
ระดับ 1	43,340	ครัวเรือน
ระดับ 2	87,773	ครัวเรือน
ระดับ 3	3,140	ครัวเรือน

เกณฑ์พิจารณา 5 มิติ

- รายได้ 100,552 คน
- เข้าถึงบริการรัฐ - คน
- ความเป็นอยู่ 69,689 คน
- การศึกษา 7,097 คน
- สุขภาพ 7,552 คน

10 ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์

ค่าดัชนี CHSI ประเทศ 69.83

ค่าดัชนี CHSI ระดับจังหวัด

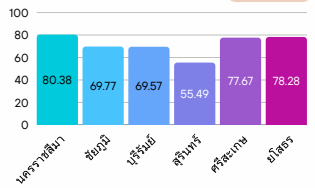

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

- **พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ** เพื่อค้นหาเด็กและเยาวชนหลุดออกจากระบบการศึกษาได้อย่างครอบคลุม และวางแผนการช่วยเหลือรายบุคคลตามสภาพปัญหา
- **ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายด้านสวัสดิการทางการศึกษาทุกรูปแบบ** เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เรียนในระบบและนอกระบบได้เข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงสวัสดิการเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเด็ก
- **ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือภาครัฐและเอกชนในการผลิตบุคลากรด้านจิตวิทยาครอบคลุมทุกพื้นที่** เพื่อพัฒนาท้องถิ่นตอบสนองความต้องการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ในรูปของทุนการศึกษา สนับสนุนกิจพิยากร พัฒนานวัตกรรมและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน และเงินเดือนค่าจ้าง
- **ผลักดันให้เกิดระบบคุ้มครอง ป้องกัน และปรับตัวในเด็กและเยาวชน** เน้นให้มีการสร้างเครือข่าย สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ และโน้มน้าวให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สร้างวินัย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- **ผลักดันให้ท้องถิ่นท้องที่ ชุมชน วัด และโรงเรียน มีกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการใช้เวลาร่วมกันในครอบครัว** การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกันในครอบครัว และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันในครอบครัว
- **ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอาชีพให้กับ ผู้ปกครอง ผู้สูงอายุ และสมาชิกในครอบครัว** ให้มีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้แก่ตนเองและครอบครัว
- **จัดระบบสวัสดิการที่ทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและการฟื้นฟูสมรรถภาพได้หลากหลายและทั่วถึง และเพิ่มบริการผู้ช่วยคนพิการให้ครอบคลุม ความต้องการในพื้นที่**
- **ส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการ** โดยมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล
- **ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)** โดยคำนึงถึงความต้องการของคนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก หรือคนทั่วไป มุ่งเน้นให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้อย่างเท่าเทียม
- **ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐจ้างงานผู้สูงอายุ** เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการและผู้สูงอายุที่ยังสามารถทำงานได้ให้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อองค์กร
- **การปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ** เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างสะดวก ลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- **ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพของผู้สูงอายุ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม** โดยการรวมกลุ่มอาชีพให้ ผู้สูงอายุสามารถสร้างรายได้ แบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ รวมถึงมีกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความสุขและมีสุขภาพที่ดี
- **มีการบูรณาการการทำงานในระดับกระทรวง** โดยมีการจัดสรรทรัพยากร การดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ช่วยลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน สร้างความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจของแต่ละกระทรวง และทำให้การบริหารจัดการภาครัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- **ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความต้องการของกลุ่มเปราะบาง** การจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่ม และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มเปราะบางและคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

- **เสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพให้สภาเด็กและเยาวชนทุกระดับ** จัดให้มีกิจกรรม ที่หลากหลายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมีทักษะในการใช้ชีวิตให้ทำทันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และเป็นโอกาสให้สภาเด็กและเยาวชนทุกระดับให้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการ
- **ส่งเสริมและสนับสนุนการให้เกิดการขยายเพิ่มต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่** อาทิ การพัฒนาศักยภาพแกนนำในการสร้างเสริมสุขภาวะในพื้นที่ กิจกรรมพัฒนาพลังเชิงบวก จิตสาธารณะ สร้างชีวิตที่ดีของเด็กและเยาวชน กิจกรรมการออม กิจกรรม 1 ชุมชน 1 ความสามารถ ส่งเสริมการแสดงออกค้นหาตัวตนและความถนัดของเด็ก
- **เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินกิจกรรม CSR** เพื่อเด็กและเยาวชน อย่างเป็นระบบ
- **ขยายเครือข่ายเฝ้าระวังและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในชุมชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่** โดยมีแกนนำในชุมชน จิตอาสา อาสาสมัคร ร่วมกับ อปท. ในพื้นที่
- **ส่งเสริมให้เกิด young police** ในการเฝ้าระวังและปรับทัศนคติ สร้างพฤติกรรมเชิงบวกการใช้ความสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหา แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนคุ้มครองเพื่อน พี่ช่วยน้อง
- **สร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสร้างกลไกป้องกันและคุ้มครองการถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว** โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และช่องทางการขอรับความช่วยเหลือของกระทรวง พม.
- **ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน** เช่น การเข้าค่ายครอบครัว การออกคำสั่งกาย การทำบุญไหว้พระ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดครอบครัวเข้มแข็ง และเกิดภูมิคุ้มกันภายในครอบครัว
- **ส่งเสริมให้มีการจัดพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้คนพิการ จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในพื้นที่สาธารณะและอาคาร** เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้อย่างสะดวกและปลอดภัย โดยคำนึงถึงความต้องการและความสามารถของคนพิการแต่ละประเภท
- **สร้างการรับรู้ถึงสิทธิและสวัสดิการสำหรับคนพิการ** เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้สิทธิที่พึงมีได้อย่างเต็มที่ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ
- **ส่งเสริมให้มีการสำรวจสถานประกอบการสำหรับการจ้างงานคนพิการตำแหน่งงานที่คนพิการสามารถทำได้** เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่คนพิการ เพื่อการมีงานทำและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานจริง
- **การส่งเสริมและขยายบุคลากรด้านการบริบาล (caregiver) ในการรองรับสังคมสูงวัย** เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลที่มีคุณภาพและเหมาะสม พร้อมทั้งการพัฒนาทักษะและความรู้ การสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ และการสร้างความเข้าใจในบทบาทของนักบริบาล
- **การส่งเสริมระบบสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยมุ่งเน้นการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี** ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา
- **ส่งเสริมการบูรณาการความช่วยเหลือ การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน** การพัฒนาต้องคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่ม และสร้างกลไกที่ยั่งยืนในการเข้าถึงสิทธิและบริการต่างๆ
- พัฒนาศักยภาพ อพม. เป็นกลไกการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ของกระทรวง พม. ให้เกิดความเข้มแข็ง ปฏิบัติงานในการเฝ้าระวัง ช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ พร้อมส่งเสริมทักษะ ความรู้ และเครื่องมือที่จำเป็นในการทำงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- **สร้างการรับรู้ช่องทางในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสงเคราะห์กลุ่มเปราะบาง** ให้มีความหลากหลาย เพื่อให้กลุ่มเปราะบางมีสิทธิได้เข้าถึงสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐอย่างครอบคลุม และทราบถึงหน่วยงานที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ในทุกมิติ

รายงานสถานการณ์ ฉบับสมบูรณ์

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4
เลขที่ 211 ต.นิคมสร้างตนเอง อ.พิมาย จ.นครราชสีมา 30110
0 4496 5501 0 4496 5500 www.tpso-4.m-society.go.th